

HRVATSKI SABOR

Odbor za poljoprivredu

Klasa: 022-03/20-01/161

Urbroj: 6521-16-20-

Zagreb, 16. prosinca 2020.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće s rasprave o Prijedlogu odluke o proglašenju isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske u Jadranskom moru

Odbor za poljoprivredu Hrvatskoga sabora raspravio je na 8. sjednici održanoj 16. prosinca 2020. godine Prijedlog odluke o proglašenju isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske u Jadranskom moru, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 14. prosinca 2020. godine.

Odbor je razmatrao i Izvješće o konzultacijama u vezi s namjerom proglašenja isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske u Jadranskom moru, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 14. prosinca 2020.

Uvodno je predstavница predlagatelja obrazlažući Izvješće o konzultacijama istaknula kako ono daje prikaz sadašnjeg stanja i provedenih konzultacija i razgovora sa talijanskom i slovenskom stranom, ali i s francuskim i grčim ministrima vanjskih poslova. Hrvatska je o namjeri proglašenja isključivog gospodarskog pojasa izvijestila i Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru i Albaniju, a sve i s ciljem daljnjeg unapređenja suradnje u zaštiti Jadranskog mora. Podsjetila je na zaključak Vlade Republike Hrvatske iz 2016. godine kojim je Ministarstvo vanjskih i europskih poslova pozvano da provede konzultacije s državama članicama Europske Unije i razmotri mogućnost pune primjene isključivog gospodarskog pojasa. Ministarstvo je temeljem ovog zaključka izradilo Izvješće koje je Vlada Republike Hrvatske prihvatila, a Hrvatski sabor primio na znanje. U izvješću je navedeno kako Republika Hrvatska ima pravo i formalno proglasiti isključivi gospodarski pojas, te su precizno utvrđene razlike između Zaštićenog ekološko ribolovnog pojasa i Isključivog gospodarskog pojasa. Uz navedeno, potvrđeno je kako kroz režim Zaštićenog ekološko ribolovnog pojasa i epikontinentskog pojasa uživamo sve bitne sadržaje isključivog gospodarskog pojasa. Podsjetila je i kako do 2003. godine države u Sredozemlju nisu imale proglašene isključive gospodarske pojaseve već su imale proglašene ekološke, odnosno ribolovne zone. Republika Hrvatska je 2003. godine proglasila Zaštićeni ekološko ribolovni pojas, a od svog osamostaljenja uživa suverena prava nad epikontinentskim pojasom koji je prirodni nastavak hrvatskoga kopna.

Govoreći o razlikama između Isključivog gospodarskog pojasa i Zaštićenog ekološko ribolovnog pojasa, istaknula je kako Republika Hrvatska već sada uživa prava koja je stekla proglašenjem Zaštićenog ekološko ribolovnog pojasa, a proglašenjem Isključivog gospodarskog pojasa Republika Hrvatska će dobiti i dodatna prava iz Konvencije UN o pravu mora – pravo izgradnje umjetnih otoka i proizvodnje energije iz snage voda, morskih struja, valova i vjetrova u području Isključivog gospodarskog pojasa. Isključivi gospodarski pojas se primjenjuje na sve države svijeta, pa će bitna razlika biti i pravo obavljanja kontrole nad svim brodovima koji plove u Isključivom gospodarskom pojasu, uključujući i one sa zastavom država članica Unije, u slučajevima postojanja opravdane sumnje da ti brodovi krše međunarodne standarde za zaštitu okoliša (zagađenja mora koja dolaze s brodova).

Predstavnik Ministarstva poljoprivrede istaknuo je kako, u odnosu na hrvatsko ribarstvo, proglašenjem Isključivog gospodarskog pojasa u Republici Hrvatskoj neće doći do velikih promjena, jer su sastavni dio Zaštićenog ekološko ribolovnog pojasa svi segmenti važni za upravljanje ribarstvom. Ulaskom Republike Hrvatske u EU, područje Zaštićenog ekološko ribolovnog pojasa postalo je europsko ribolovno more i na njega se primjenjuje Zajednička ribarstvena politika. Nadležnost nad provođenjem kontrole u Zaštićenom ekološko ribolovnom pojasu već se sada konzumira, u skladu s odlukom o Zaštićenom ekološko ribolovnom pojasu i Zajedničkom ribarstvenom politikom, pa se temeljem istoga provodi i nadzor nad europskim ribarskim plovilima, na način da se na ova plovila primjenjuju relevantne Uredbe Europske Unije.

Trenutno Republika Hrvatska oko 15% kočarskog ulova obavlja u Zaštićenom ekološko ribolovnom pojasu, no ovo područje, kao i budući talijanski isključivi gospodarski pojas važno je za ulov tune, jer se 80% ulova obavlja izvan teritorijalnog mora Republike Hrvatske. Dosadašnje upravljanje resursima bilo je u nadležnosti Europske unije, odnosno regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom EU, a tako će biti i nakon proglašavanja Isključivog gospodarskog pojasa.

U raspravi su postavljeni upiti o pozitivnim elementima koji će za Republiku Hrvatsku i hrvatske ribare nastupiti proglašenjem isključivog gospodarskog pojasa s talijanske strane. Postavljeni su i upiti o državama koje su do sada proglasile isključive gospodarske pojaseve, kao i o flotama koje trenutno i koje će u budućnosti ribariti na Jadranu. Uz smanjenje hrvatske flote i poticanje na odustajanje od obavljanja ribolovnih aktivnosti s ciljem smanjenja ribolovnih napora, postavljen je upit o stvarnom smanjenju talijanske flote. Postavljen je i upit točnosti navoda koji se referiraju na Studiju Europske Komisije iz 2013. godine, a koji se odnose na ekonomske gubitke koje bi države članice, koje ne proglase isključivi gospodarski pojas, mogle imati.

Uz naš Zaštićeni ekološki ribolovni pojas sada se nalazi otvoreno more, no u trenutku kada talijanska strana proglasi svoj isključivi gospodarski pojas, isto će imati dobar učinak i za nas jer tada ribari iz trećih zemalja neće moći ribariti na području isključivog gospodarskog pojasa, pa će se time smanjiti i pritisak na riblje stokove, odgovorila je predlagateljica. Naglasila je i kako se s talijanskom stranom razgovaralo o nizu pitanja, te je postignut zajednički dogovor o proglašenju isključivog gospodarskog pojasa, koji svaka država ima suvereno pravo proglasiti u skladu s Konvencijom o pravu mora.

Iz dosadašnje suradnje s talijanskom stranom spomenula je zajedničke aktivnosti provedene u odnosu na poseban režim zabrane izlova u području Jabučke kotline, koja se dijelom proteže u hrvatskom teritorijalnom moru, dijelom u Zaštićenom ekološko ribolovnom području, a dijelom u otvorenom moru. U ovoj suradnji postoji veliki potencijal jer međusobnom suradnjom otočnih država i predlaganjem mjera Europskoj Komisiji, možemo doprinijeti daljnjoj zaštiti ribljeg fonda i održivom upravljanju resursima. Predlagateljica je, govoreći o studiji Europske komisije upozorila kako je netočan navod da Republika Hrvatska godišnje gubi 140 milijuna eura jer je Republika Hrvatska kroz Zaštićeno ekološko ribolovno područje u potpunosti i na jednak način zaštitila svoje ribarstvo, kao što bi ono bilo zaštićeno i proglašenjem Isključivog gospodarskog područja.

Predstavnik Ministarstva poljoprivrede odgovorio je kako nema saznanja o točnom broju smanjenja talijanske ribarske flote, no da su mu dostupna saznanja o njenom smanjenju. Upozorio je i da se Studija Europske komisija bazirala na procjenama maksimalnih ekonomskih ulova, a što bi značilo da je stanje s ribljim stokovima idealno, što nažalost nije točno. Uz navedeno, studija je bila utemeljena na kvotama kojih u Jadranu nema.

Nakon provedene rasprave Odbor je jednoglasno (9 glasova „za“) odlučio predložiti Hrvatskome saboru usvajanje slijedećih

ZAKLJUČAKA

1. Prihvaća se Izvješće o konzultacijama u vezi s namjerom proglašenja isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske u Jadranskom moru;
2. Podržava se Prijedlog odluke o proglašenju isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske u Jadranskom moru.

Za izvjestiteljicu na sjednici Hrvatskoga sabora Odbor je odredio zastupnicu Marijanu Petir, predsjednicu Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Marijana Petir

